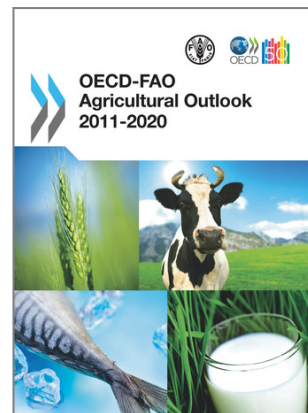

OECD *Multilingual Summaries*
OECD-FAO Agricultural Outlook 2011
Summary in Hungarian

OECD-FAO mezőgazdasági kilátások: 2011

Összefoglalás magyarul

- A jelen dokumentum a Mezőgazdasági Kilátások tizenhetedik kiadása, amely egyben az Egyesült Nemzetek Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezetével (FAO) közösen készített dokumentumsorozat hetedik kiadása.
- E jelentés a bioüzemanyagokra, gabonafélékre, olajos magvakra, cukorra, hús- és tejtermékekre, valamint első alkalommal, a halászati ágazatra vonatkozó világgpiaci trendekről számol be a 2011–20 közötti időszakot érintően. A jelen kiadás a fenti áru piacokon végbement közelmúltbeli fejlemények, kulcsfontosságú problémák és bizonytalanságok értékelését is tartalmazza.
- A projekciók az OECD- és nem OECD-országokban működő nemzeti szakértőkkel folytatott szoros együttműködés eredményeként születtek. Az OECD AGLINK és az FAO COSIMO modelljein alapuló, közösen kifejlesztett modellező rendszer elősegíti a projekciók egységességét. A G20 országok mezőgazdasági tárgyalásai kontextusában az idei jelentés egyik szakasza az árvolatilitásra adott politikai válaszlépésekkel foglalkozik.

Ötödik, magas és volatilis árakkal jellemzett év

A terményárak ismét ugrásszerűen nőttek 2010 augusztusában, amint a főbb mezőgazdasági termeszési régiókban a csekély terméshozam, valamint az alacsony készletszint csökkentette a rendelkezésre álló készleteket, a fejlődő és feltörekvő gazdaságok újraéledő növekedése pedig megalapozta a keresletet. A mezőgazdasági áru piacokon jelenlévő magas szintű volatilitás folyamatos időszaka ötödik évébe lépett. A magas és volatilis terményárak és az élelmiszerellátási bizonytalanságot érintő következményeik egyértelműen a kormányzatok számára felmerülő fontos problémák között vannak. Ez jól tükröződött a 2010 novemberében Szöulban megrendezett G20 csúcstalálkozó megbeszélésein, valamint a 2011. évi párizsi találkozóra benyújtandó cselekvési javaslatokban.

A piaci hajtóerők folyamatos árvolatilitás felé mutatnak

A jelen Kilátások óvatos optimizmusról árulkodnak azt remélve, hogy a terményárak 2010–11 évi szintjükhöz viszonyítva csökkennek majd, amint a piacok megfelelő válaszreakciókat mutatnak a szóban forgó magas árakra és az általuk biztosított növekvő profitabilitás lehetőségeire. Az ez évi termékek kritikus fontosságúak, de a piaci egyensúlyok helyreállítása bizonyos időbe kerülhet. A készletek helyreállításáig a további felfelé mutató árvolatilitás kockázata magas marad. A jelen Kilátások továbbra is azt a korábbi kiadások által képviselt nézetet tartják fenn, hogy a reálértékekben kifejezett mezőgazdasági termékárak valószínűleg magasabb szinten maradnak a következő évtized során, az előzőhöz viszonyítva. Az elhúzódó, magas árakkal jellemzett időszakok megnehezíthetik az élelmiszerellátás biztonságának globális céljait, amely a szegényebb fogyasztók számára a malnutrició magasabb kockázatát jelenti.

A piaci jelzéseknek a termelőkhez való továbbítása kritikus fontosságú a kínálati válaszra vonatkozóan

---

A magasabb terményárak pozitív jelzést jelentenek egy olyan ágazat számára, amely számos évtizeden át reálértékekben kifejezett árcsökkenést élt meg, s valószínűsíthetően élénkítik a produktivitás és a terméshozam javításába eszközölt befektetéseket, melyre az emelkedő élelmiszerkereslet kielégítéséhez van szükség. Azonban a kínálati válasz a ráfordítások relatív költségétől függ, míg a magasabb nemzetközi árszínvonal által kínált ösztönzők nem mindig adódnak át a termelőkhez a magas tranzakcióköltségek vagy a belföldi politikai beavatkozások miatt. Egyes kulcsfontosságú termelő régiókban az átváltási árfolyam felértékelődése úgyszintén befolyásolta a mezőgazdasági ágazatok versenyképességét, ezáltal korlátozva a termelést érintő válaszreakciókat.

A produktivitás növeléséhez beruházásokra van szükség

Egyértelműen láthatók a termelési költségek emelkedésére és a produktivitás növekedésének lassulására utaló jelek. Az energiával kapcsolatos költségek jelentős mértékben megemelkedtek, a takarmányköltségek nemkülönben. Az erőforrásokat érintő terhelések, különösen a vízzel és a földdel kapcsolatosak, úgyszintén emelkednek. Számos hagyományos kínálati területen a mezőgazdaság rendelkezésére álló terület egyre korlátozottabb, s a termelésnek a kevésbé fejlett részekre és marginális földterületekre kell kiterjednie, amelyeket alacsonyabb termékenység és a káros időjárási események magasabb kockázata jellemez. Jelentős további beruházásokra van szükség, a produktivitás fokozása érdekében, hogy az ágazat a jövőben jelentkező növekvő keresletnek eleget tehessen.

Főbb üzenetek

A terményárak várhatóan magasabb szinten maradnak

- A mezőgazdasági termelés növekedése várható rövid távon, normális időjárást feltételezve, a jelenlegi magas árakra várható kínálati válaszként. A terményárak várhatóan a 2011 év elején tapasztalható magas szinthez képest csökkennek majd, de reálértékben átlagosan maximum 20%-kal magasabbak lesznek gabonafélék

(kukorica) és maximum 30%-kal magasabb húsfélék (baromfi) esetén a 2011–20 közötti időszakban, az utóbbi évtizedhez hasonlítva. A terményárak növekedése jelenleg a terményláncon lefelé mozog az állatállomány irányában.

Az élelmiszerárak inflációja aggodalomra ad okot

- Mivel a magasabb terményárak az élelmiszerellátási láncon keresztül átadódnak, a közelmúltbeli adatok azt jelzik, hogy a fogyasztói élelmiszerárak inflációja jelenleg a legtöbb országban fokozódik, s ezáltal a fogyasztói árinfláció magasabb összesített értékét eredményezi. Ez aggodalomra ad okot a gazdasági stabilitásra és az élelmiszerellátás bizonytalanságára vonatkozóan bizonyos fejlődő országokban, mivel a szegényebb lakosság vásárlóereje csökken.

A mezőgazdasági termelés várhatóan lassabban növekszik majd

- A globális mezőgazdasági termelés várhatóan évente átlagosan 1,7%-kal nő majd, az előző évtized 2,6%-os értékével szemben. Lassabb növekedés várható a legtöbb termény, különösen az olajos magvak és durva gabona terén, melyek esetében magasabb termelési költségekkel és a produktivitás lassabb növekedésével kell szembenézni. Az állatállományt érintő termelési növekedés a közelmúltbeli trendekhez közel marad. A lassabb ütemű bővülés ellenére a fejenkénti termelés várhatóan még mindig évi 0,7%-kal növekszik majd.
- A fontosabb termények előre jelzett hozambeli növekedésének globális lassulása továbbra is nyomást gyakorol majd a nemzetközi árszintekre. Magasabb termelési növekedés várható a feltörekvő ellátó források részéről, ahol a meglévő technológiák jó lehetőségeket nyújtanak a hozam javítására, bár a hozam/kínálat ingadozása magasabb lehet. A fejlődő országokból származó termelés hányada tovább növekszik majd a vizsgált időszakban.

Akvakultúrán alapuló halgazdaságok növekedése

- A halászati ágazat, amely először a jelen Kilátásokban szerepel, várhatóan évi 1,3%-kal növeli globális teljesítményét 2020-re, amely az előző évtizednél lassabb, s ennek oka az akvakultúra alacsonyabb növekedési üteme (2,8% a 2010–2010 közötti időszakot jellemző 5,6%-kal szemben) valamint a csökkent vagy stagnáló halfogási ágazat lesz. 2015-re az előrejelzések szerint az akvakultúra meghaladja a halfogáson alapuló gazdaságot, mint az emberi fogyasztásra szánt legfontosabb halforrás és 2020-re a halászat össztermelésének körülbelül 45%-át képviseli majd (beleértve a nem élelmiszer célú felhasználást is). A 2008–2010 közötti időszakkal összehasonlítva, a befogott halak átlagárai várhatóan körülbelül 20%-kal lesznek magasabbak 2020-ra névleges értékben kifejezve, az akvakultúrából származó fajokat jellemző 50%-os növekedéshez viszonyítva.

A fejlődő országok növekvő szerepet játszanak az élelmiszerkereslet növekedése terén

---

- A fejenkénti élelmiszerfogyasztás leggyorsabban Kelet-Európában, Ázsiában és Latin-Amerikában növekszik majd, ahol a jövedelmek emelkednek, a népesség növekedése pedig csökken. A növényi olajok, cukor, hús- és tejtermékek keresletnövekedése lesz várhatóan a legmagasabb.

Növekvő kereslet a bioüzemanyagok kiindulási termékei iránt

- A mezőgazdasági termelés bioüzemanyagok kiindulási termékeire fordított hozama továbbra is robusztusan növekszik majd, nagyrészt a bioüzemanyagokat érintő rendelkezések és támogatási politikák által előmozdítva. 2020-ra a globális durvagabona-termelés 13%-át, a növényi olajtermelés 15%-át és a cukornádatermelés 30%-át bioüzemanyag termelésére fordítják majd. A magasabb olajárak még tovább ösztönzik a bioüzemanyagok kiindulási termékeinek használatát, és megfelelően magas olajárak esetén a bioüzemanyagok termelése számos országban a politikai támogatás hiányában is életképes lesz majd.

A mezőgazdasági kereskedelem növekedése lassabb lehet

- A kereskedelem várhatóan évi 2%-kal növekszik, amely lassabb, mint a korábbi évtized során, s csupán szerény termelésnövekedéssel a hagyományos exportőrök, valamint magasabb belföldi termeléssel az importőrök révén. A leggyorsabb növekedés elsősorban a Kelet-Európában, Közép-Ázsiában és Latin-Amerikában tevékenykedő feltörekvő exportőröktől származik majd. Növekvő élelmiszerhiány várható a szubszaharai országokban, amint a lakosság által befolyásolt kereslet meghaladja a növekvő belföldi termelést.

A jelen Kilátásokat továbbra is nagy fokú bizonytalanság hatja át

---

- A sztochasztikus elemzés megmutatja az árprojekciók bizonytalanságát, amelyek nagyban függenek az alapul szolgáló feltételezésektől és azt sugallja, hogy a magasabb árak kockázata meghaladja az alacsonyabbakét. Ez az analízis úgyszintén megerősíti, hogy a hozam által a főbb terményexportáló országokban kiváltott termelési fluktuációk a nemzetközi árvolatilitás elsődleges forrásai voltak. Az elmúlt évben Oroszországban és Ukrajnában jelentkező szárazság és tűzvész, valamint az Egyesült Államokban fellépő csapadéktöbblet illusztrálja, hogy mily gyorsan változhatnak a piaci egyensúlyok. A jövőben az időjárással kapcsolatos terményhozam-változások várhatóan az árvolatilitás még kritikusabb hajtóerejévé válnak majd.

Árvolatilitás

Az árvolatilitás számos hajtótényezője

A Kilátások tekintetbe veszik az árvolatilitások kulcsfontosságú hajtótényezőit, amelyek a termelők, kereskedők, fogyasztók és kormányzatok számára bizonytalanságot és kockázatokat eredményeznek. Az árvolatilitás jelentős negatív hatásokat gyakorolhat a mezőgazdasági ágazatra, az élelmiszerellátás biztonságára és a szélesebb értelemben vett gazdaságra a fejlett és fejlődő országokban egyaránt.

- Időjárás- és klímaváltozás – A volatilitást okozó leggyakoribb és legjelentősebb tényező a kiszámíthatatlan időjárás. A klímaváltozás megváltoztatja az időjárási tendenciákat, de az extrém időjárási eseményekre gyakorolt hatása nem egyértelmű.
- Készlet szintek – A készletek régóta szerepet játszottak az árucikkekre vonatkozó rövid távú kereslet és kínálat közötti különbség enyhítése terén. Ha az elérhető készletek alacsonyak a felhasználáshoz viszonyítva, mint ez jelenleg a durva gabona esetében érvényesül, az árvolatilitás magas lehet.
- Energiaárak – Az energiapiacokkal fennálló fokozottabb kapcsolatok mind a bemenő tényezők, mint például műtrágya és szállítás, mind a bioüzemanyagok nyersanyagigénye révén az árvolatilitást az energiapiacokról a mezőgazdasági piacokra közvetítik.
- Átváltási árfolyamok – A belföldi terményárak befolyásolása révén a valutáris mozgások befolyásolhatják az élelmiszerellátás biztonságát és a versenyképességet világszerte.
- Növekvő kereslet – Ha a kínálat nem tart lépést a kereslettel, a terményárakra vonatkozóan felfelé irányuló nyomás érvényesül majd. Amint a fejenkénti jövedelmek globálisan növekvő tendenciát mutatnak, és számos szegény országban várhatóan akár 50%-kal is megnőhetnek, az élelmiszerkereslet egyre rugalmatlanabbá válik oly módon, hogy nagyobb árkilengésre volna szükség a kereslet befolyásolásához.
- Erőforrásokra gyakorolt nyomás – A magasabb ráfordítási költségek, a technológiák lassabb ütemű alkalmazása, a marginálisabb földterületek irányában történő bővülés, valamint a kettős betakarítás és az öntözésre használt víz korlátozódása a termelési növekedés ütemét is visszaszorítja.
- Kereskedelmi korlátozások – Mind az exportra, mind pedig az importra vonatkozó korlátozások erősítik az árvolatilitást a nemzetközi piacokon.
- Spekuláció - A legtöbb kutató egyetért, hogy a határidős piacokon jelenlévő magas szintű spekulációs tevékenységek a rövid távú ármozgásokat felerősíthetik, bár a volatilitásra gyakorolt hosszabb távú rendszerszintű hatásokra vonatkozóan nem áll rendelkezésre meggyőző bizonyíték.

Politikai kihívások

A produktivitás és rugalmasság javítása, a pazarlás csökkentése

---

A jelen Kilátások egyaránt kiemelik a globális élelmiszerellátást érintő bizonytalanság megoldását érintő jelentős kihívásokat, valamint az élelmiszeripari és mezőgazdasági termelők számára fennálló jelentős lehetőségeket, amelyek az eljövendő évtizedre előre jelzett magasabb átlagárakból származnak. A fő politikai kihívás a produktivitás növekedésének elősegítése, különösen kistermelők számára, amely növeli a külső megrázkódtatásokkal szembeni piaci rugalmasságot, valamint csökkenti a pazarlást és növeli a helyi piacok kínálatát, mindezt elérhető áron. Az állami szektorban a mezőgazdasági kutatásba és fejlesztésbe, valamint a megfelelő intézményekbe és infrastruktúrába eszközölt befektetésekre van szükség, hogy növelhető legyen az ágazat produktivitása és rugalmassága az időjárás/éghajlat változásaival és az erőforrások szűkösségével szemben. Megfelelő beruházásokra van szükség a betakarítást követő veszteségek csökkentése érdekében. Felismervén, hogy a volatilitás továbbra is a mezőgazdasági piacok jellemzője marad, koherens politikákra van szükség mind a volatilitás lehetőség szerint csökkentésére, mind pedig negatív hatásainak visszaszorítására.

A piaci információ és a politikai koherencia minőségjavítása

- A volatilitás enyhítése – A piaci átláthatóság növelése csökkentheti az árvolatilitást. Nagyobb erőfeszítésekre van szükség a piaci lehetőségeket előrejelző globális és nemzeti információs és megfigyelő rendszerek javítása céljából, beleértve az élelmiszerellátás biztonságára nézve érzékeny termények termelésére, készleteire és kereskedelmére vonatkozó jobb minőségű adatokat. A politikai torzulások, mint például az import- és exportkorlátozások vagy a bioüzemanyagok szubvenciója és a kapcsolódó rendelkezések felszámolása vagy visszaszorítása úgyszintén csökkentheti az árvolatilitást. Szükség van a határidős piacokra vonatkozó információszolgáltatás és átláthatóság javítására, figyelemmel az értéktözsdéket érintő harmonizáció fontosságára.

A szegények védelmének célként való kitűzése és kockázatkezelő stratégiák foganatosítása

---

- A volatilitás menedzselése – A szociális védőháló segítséget nyújt a legsebezhetőbb fogyasztók számára az élelmiszerárak emelkedése esetén, míg a termelői védőháló kompenzálhatja az alacsony jövedelmeket, ezáltal fenntartja a beszerzés és a termelés képességét. A szegények célzott támogatását szolgáló sürgősségi vénytartalékok hasznos szerepet játszanak a magas árak hatásainak csökkentésére. Fokozottabb erőfeszítésekre van szükség annak érdekében, hogy a piaci alapú kockázatkezelő rendszerek, beleértve a határidős szerződéskötéseket és határidős tőzsdeügyleteket, hozzáférhetőek legyenek a kisebb termelők számára. Emellett a kormányzatok megfelelő kockázatkezelési stratégiákat foganatosíthatnak, mint például az élelmiszer-behozatal finanszírozását szolgáló biztosítást, amikor a rossz időjárás csökkenti a belföldi termelést, vagy opciós szerződéseket a jövőbeni élelmiszerimport-vásárlások rögzítésére.

© OECD

Ez az összefoglalás nem hivatalos OECD fordítás.

Ez az összefoglalás abban az esetben másolható, ha megemlítésre kerül az OECD szerzői joga és az eredeti kiadvány címe.

A többnyelvű összefoglalások az eredetileg angol ill. francia nyelvű OECD kiadványok kivonatos fordításai.

Az OECD on-line könyvesboltban díjmentesen állnak rendelkezésre: www.oecd.org/bookshop

További információ kérhető a Közügyi és Kommunikációs Igazgatóság Jogi és Fordítási Csoportjától: rights@oecd.org,
fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Látogasson el honlapunkra: www.oecd.org/rights

